Zakon o rodiljnim i roditeljskim potporama
pročišćeni tekst zakona

NN 85/08, 110/08, 34/11, 54/13, 152/14, 59/17

na snazi od 01.07.2017.

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.
Ovim Zakonom radi zaštite materinstva, njege novorođenog djeteta i njegova podizanja te usklađenja obiteljskog i poslovnog života propisuje se pravo roditelja i njemu izjednačene osobe koja se brine o djetetu na vremenske i novčane potpore, uvjeti i način njihova ostvarivanja i financiranja te tijela nadležna za provedbu ovoga Zakona.

Članak 1.a (NN 54/13, 59/17)
Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:
– Direktivom Vijeća 92/85/EEZ od 19. listopada 1992. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja na radu trudnih radnica te radnica koje su nedavno rodile ili doje (deseta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ) (SL L 348, 28. 11. 1992.),
– Direktivom Vijeća 2010/18/EU od 8. ožujka 2010. o provedbi revidiranog Okvirnog sporazuma o roditeljskom dopustu koji su sklopili BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP i ETUC te o stavljanju izvan snage Direktive 96/34/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 68, 18. 3. 2010.),
– Direktivom 2010/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. o primjeni načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama koji su samozaposleni i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 86/613/EEZ (SL L 180, 15. 7. 2010.).

Članak 2.
(1) Vremenske potpore prema ovom Zakonu su dopusti, poštede od rada i propisano vrijeme za brigu o djetetu.
(2) Novčane potpore prema ovom Zakonu su naknada plaće, novčana naknada, novčana pomoć i jednokratna novčana potpora za novorođeno dijete.
(3) Potpore iz stavka 1. i 2. ovoga članka ostvaruje majka i otac djeteta, posvojitelj djeteta, skrbnik, udomitelj ili druga fizička osoba kojoj je maloljetno dijete odlukom nadležnog tijela povjereno na čuvanje i odgoj.

Članak 3.
(1) Ministarstvo nadležno za obitelj nadzire provedbu ovoga Zakona.
(2) Za provedbu prava propisanih ovim Zakonom nadležan je Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod) ako za pojedina prava prema ovom Zakonu nije utvrđeno drugo nadležno tijelo.

Članak 4. (NN 59/17)
(1) Novčane potpore ostvarene prema ovom Zakonu ne mogu biti predmet ovrhe ili osiguranja (kredita, pologa i slično), osim prema sudskoj odluci ili rješenju nadležnog centra za socijalnu skrb radi koristi djeteta za koje su ostvarene.
(2) Novčane potpore ostvarene prema ovom Zakonu ne mogu iznositi manje od 70% proračunske osnovice utvrđene zakonom o izvršavanju državnog proračuna (u daljnjem tekstu: proračunska osnovica).

Članak 5.
Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se pod jednakim uvjetima na roditelje u bračnoj i izvanbračnoj zajednici, kao i na roditelje ili njima izjednačene osobe koje se brinu o djetetu, a koje se ne nalaze u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici.

Članak 6.
(1) Pojedini izrazi u smislu ovoga Zakona imaju značenja:

1. »zapošljavanje« je rad fizičke osobe koji ona obavlja za plaću po osnovi ugovora o radu ili drugog akta zaključenim s poslodavcem kojim se uređuje radni odnos ili rad fizičke osobe koja je izabrana ili imenovana na stalnu dužnost u određenom tijelu državne vlasti, odnosno jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave ako za taj rad prima plaću ili rad fizičke osobe koja je član uprave trgovačkog društva ako po toj osnovi ostvaruje primitak (plaću) ili rad fizičke osobe koja je prema propisima o radu sklopila ugovor o volonterskom radu s poslodavcem, bez zasnivanja radnog odnosa nakon završenog obrazovanja radi stručnog osposobljavanja,
2. »samozapošljavanje« je rad fizičke osobe kojim ona samostalno obavlja gospodarsku djelatnost, odnosno profesionalnu djelatnost kao svoje jedino ili glavno zanimanje, s namjerom ostvarivanja, po osnovi te djelatnosti, primitka podložnog plaćanju poreza na dohodak ili prihoda podložnog plaćanju poreza na dobit, u skladu s poreznim propisima,
3. »drugi dohodak« je primitak fizičke osobe koji se utvrđuje u skladu s propisima o oporezivanju dohotka,
4. »staž osiguranja« je staž koji je fizička osoba ostvarila na temelju svog nesamostalnog ili samostalnog rada te na temelju nak nade plaće nakon prestanka toga rada ostvarene prema propisima iz obveznoga zdravstvenog osiguranja,
5. »staž obveznoga zdravstvenog osiguranja« je vremensko razdoblje u kojem je fizička osoba imala utvrđen status zdravstveno osigurane osobe od strane Zavoda ako međudržavnim ugovorom o socijalnom osiguranju nije drugačije određeno,
6. »mjesec« je jedinična vremenska vrijednost od 30 kalendarskih dana koja služi za izračun trajanja prava propisanih ovim Zakonom,
7. »kućanstvo« je zajednica života, privređivanja i trošenja ostvarenih prihoda svih članova obitelji korisnika prava iz ovoga Zakona,
8. »puno radno vrijeme« u smislu ovoga Zakona je rad od 40 sati tjedno, ako posebnim propisom, pravilnikom o radu, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca ili ugovorom o radu nije drugačije određeno,
9. »rad s polovicom punoga radnog vremena« u smislu ovoga Zakona je rad s polovicom radnog vremena iz točke 8. ovoga članka,
10. »trudna radnica« u smislu ovoga Zakona je zaposlena radnica koja o svom stanju trudnoće pisanim putem obavijesti svoga poslodavca, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano,
11. »radnica koja je rodila« u smislu ovoga Zakona je zaposlena radnica majka djeteta u dobi do navršene prve godine života djeteta, koja o tom svom stanju pisanim putem obavijesti svoga poslodavca najkasnije 30 dana prije povratka na rad,
12. »radnica koja doji dijete« u smislu ovoga Zakona je zaposlena radnica majka djeteta u dobi do navršene prve godine života djeteta koje doji, koja o tom svom stanju pisanim putem obavijesti svoga poslodavca najkasnije 30 dana prije povratka na rad.
(2) Pojmovi i izrazi koji se u ovom Zakonu koriste za osobe u muškom rodu uporabljeni su neutralno i odnose se na osobe muškog i ženskog spola.

II. KORISNIK RODILJNIH I RODITELJSKIH POTPORA

Članak 7.

(1) Korisnik rodiljnih i roditeljskih potpora prema ovom Zakonu je djetetov roditelj koji:
1. na temelju zapošljavanja prema propisima o radu ima priznat status osiguranika iz obveznoga zdravstvenog i mirovinskog osiguranja (u daljnjem tekstu: zaposleni roditelj), što obuhvaća:
– osobe u radnom odnosu kod domaćeg ili stranog poslodavca sa sjedištem u Republici Hrvatskoj,
– osobe s prebivalištem ili odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj zaposlene u inozemstvu kod stranog poslodavca koje nemaju zdravstveno osiguranje stranog nositelja zdravstvenog osiguranja, odnosno koje nisu obvezno osigurane prema inozemnim propisima na način kako je to određeno međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju;
2. na temelju samozapošljavanja ima priznat status osiguranika iz obveznoga zdravstvenog i mirovinskog osiguranja (u daljnjem tekstu: samozaposleni roditelj), što obuhvaća:
– osobe koje na području Republike Hrvatske obavljaju gospodarsku djelatnost obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti,
– osobe koje samostalno u obliku slobodnog zanimanja obavljaju profesionalnu djelatnost te

– osobe koje u Republici Hrvatskoj obavljaju djelatnost poljoprivrede i šumarstva kao jedino ili glavno zanimanje, ako su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a nisu osigurane po osnovi rada,
– službenike vjerske zajednice, koja je upisana u evidenciju vjerskih zajednica koju vodi nadležno državno tijelo, ako nisu osigurani po osnovi rada;
3. ostvaruje drugi dohodak na koji su plaćeni doprinosi prema propisima o doprinosima za obvezna osiguranja te koji je s te osnove stekao status osiguranika iz obveznoga zdravstvenog osiguranja (u daljnjem tekstu: roditelj koji ostvaruje drugi dohodak);
4. je poljoprivrednik koji u Republici Hrvatskoj obavlja djelatnost poljoprivrede i šumarstva kao jedino ili glavno zanimanje ako je vlasnik, posjednik ili zakupac te ako je s te osnove stekao status osiguranika iz obveznoga zdravstvenog i mirovinskog osiguranja, a nije obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit i nije zdravstveno osiguran po osnovi rada;
5. prema propisima o zapošljavanju ima priznat status nezaposlene osobe ako ovim Zakonom nije drugačije propisano (u daljnjem tekstu: nezaposleni roditelj);
6. je korisnik mirovine, korisnik prava na profesionalnu rehabilitaciju ili korisnik prava na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad prema propisima o mirovinskom osiguranju Republike Hrvatske ili osoba koja se prema propisima iz socijalne skrbi ne smatra sposobnom za rad ili se prema drugim propisima smatra uzdržavanom osobom ili je polaznik redovitog školovanja ili sveučilišnog ili stručnog studija ili korisnik koji nema uvjete za ostvarenje statusa korisnika iz točke 1. do 5. ovoga stavka, a ima priznat status zdravstveno osigurane osobe iz obveznoga zdravstvenog osiguranja (u daljnjem tekstu: roditelj izvan sustava rada).
(2) Zaposlenim roditeljem u smislu stavka 1. točke 1. ovoga članka smatra se i roditelj koji je:
– izabran ili imenovan na stalnu dužnost u tijelima državne vlasti ili u tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako za taj rad prima plaću i ako po toj osnovi ima priznat status osiguranika iz obveznog zdravstvenog i mirovinskog osiguranja,
– član uprave trgovačkog društva, ako po toj osnovi ima priznat status osiguranika iz obveznog zdravstvenog i mirovinskog osiguranja,
– prema propisima o radu sklopio ugovor o stručnom osposobljavanju, bez zasnivanja radnog odnosa i koji, po toj osnovi, ima priznat status osiguranika iz obveznog zdravstvenog i mirovinskog osiguranja,
– roditelj njegovatelj, koji po toj osnovi ima priznat status osiguranika iz obveznog zdravstvenog i mirovinskog osiguranja te
– osoba koja pruža njegu i pomoć hrvatskom ratnom vojnom invalidu iz Domovinskog rata, te po toj osnovi ima priznat status osiguranika iz obveznog zdravstvenog i mirovinskog osiguranja.
(3) Korisnik rodiljnih i roditeljskih potpora iz ovoga Zakona je i posvojitelj koji ima utvrđen status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju, prema svom radnopravnom statusu, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.
(4) Korisnik prema odredbama ovoga Zakona i pod uvjetima iz ovoga Zakona je i skrbnik maloljetnog djeteta kojem je rješenjem nadležnog tijela to dijete povjereno na čuvanje i odgoj ili druga fizička osoba kojoj je maloljetno dijete odlukom nadležnog tijela povjereno na čuvanje i odgoj, prema svom radnopravnom statusu, pod uvjetom da ima status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju i ako s tim djetetom živi u zajedničkom kućanstvu.
(5) Korisnik prema odredbama ovoga Zakona i pod uvjetima iz ovoga Zakona je i udomitelj maloljetnog djeteta, prema svom radnopravnom statusu, pod uvjetom da ima status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju i ako s tim djetetom živi u zajedničkom kućanstvu. (6) Korisnik rodiljnih i roditeljskih potpora prema odredbama ovoga Zakona je i stranac s odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj koji ima priznat status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju.

Članak 8.
(1) Pravo prema ovom Zakonu mogu ostvariti i stranci koji su prema propisima o azilu ostvarili status azilanta ili status osobe pod supsidijarnom zaštitom.
(2) Na korisnike iz stavka 1. ovoga članka primijenit će se odgovarajuće odredbe ovoga Zakona, prema njihovom radnopravnom statusu, bez primjene uvjeta u pogledu državljanstva i duljine prebivališta, odnosno stalnog boravka na području Republike Hrvatske.

III. PRAVA KORISNIKA NA RODILJNE I RODITELJSKE POTPORE

Članak 9.
(1) Korisnik iz članka 7. stavka 1. točke 1. i 2. i stavka 2. ovoga Zakona ima pravo na:
1. rodiljni dopust,
2. roditeljski dopust,
3. rad s polovicom punoga radnog vremena,
4. rad s polovicom punog radnog vremena zbog pojačane njege djeteta,
5. stanku za dojenje djeteta,
6. dopust trudne radnice ili dopust radnice koja je rodila ili dopust radnice koja doji dijete,
7. Slobodan radni dan za prenatalni pregled,
8. dopust ili rad s polovicom punog radnog vremena radi skrbi i njege djeteta s težim smetnjama u razvoju,
9. mirovanje radnog odnosa do treće godine života djeteta.
(2) Korisnik iz članka 7. stavka 1. točke 3., 4. i 5. ovoga Zakona ima pravo na:
1. rodiljnu poštedu od rada,
2. roditeljsku poštedu od rada.
(3) Korisnicima iz članka 7. stavka 1. točke 1., 2., 3., 4. i 5. i stavka 2. ovoga Zakona za vrijeme korištenja propisanih prava, ovisno o njihovom radnopravnom statusu, pripada pravo na naknadu plaće ili novčanu naknadu prema odredbama ovoga Zakona.
(4) Korisnik iz članka 7. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona po rođenju djeteta ima pravo na novčanu pomoć radi rodiljne ili roditeljske brige o djetetu prema odredbama ovoga Zakona.
(5) Korisnik iz članka 7. stavka 3. ovoga Zakona osnovom pravomoćnog rješenja o posvojenju po propisima o obiteljskim odnosima ima pravo, zavisno od njegova radnopravnog statusa, na posvojiteljski dopust ili posvojiteljsku poštedu od rada ili posvojiteljsku brigu o djetetu te, za vrijeme korištenja jednog od tih prava, pravo na naknadu plaće ili novčanu naknadu ili novčanu pomoć prema odredbama ovoga Zakona.
(6) Korisnik iz članka 7. stavka 4. ovoga Zakona, na temelju pravomoćnog rješenja o skrbništvu, odnosno pravomoćne odluke nadležnog tijela kojom mu je dijete povjereno na čuvanje i odgoj, ostvaruje prava prema ovom Zakonu, sukladno svome radnopravnom statusu i pod uvjetom da odnosna prava roditelj nije iskoristio.
(7) Korisnik iz članka 7. stavka 5. ovoga Zakona, na temelju pravomoćnog rješenja nadležnog tijela, ostvaruje pravo na vremenske potpore iz ovoga Zakona, sukladno svom radnopravnom statusu i pod uvjetom da ta prava roditelj nije iskoristio.
(8) Korisnik iz članka 7. stavka 5. ovoga Zakona ne ostvaruje pravo na novčane potpore prema ovom Zakonu.
(9) Korisnici iz članka 7. ovoga Zakona, osim novčanih potpora iz stavka 3., 4. i 5. ovoga članka, pod uvjetima iz ovoga Zakona, imaju pravo i na jednokratnu novčanu potporu za novorođeno dijete.

Članak 10.
(1) Prava iz članka 9. ovoga Zakona korisnici ostvaruju na način, u opsegu i pod uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.
(2) Korisnik koji nije iskoristio prava prema ovom Zakonu ne može potraživati novčanu naknadu za neiskorišteno pravo.

Članak 11.
Prava iz članka 9. ovoga Zakona ne mogu istodobno koristiti oba roditelja, osim ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

IV. PRAVA ZAPOSLENIH RODITELJA I SAMOZAPOSLENIH RODITELJA NA RODILJNE I RODITELJSKE POTPORE

1. Rodiljni dopust

Članak 12. (NN 54/13)
(1) Zaposlena ili samozaposlena trudnica, odnosno zaposlena ili samozaposlena majka za vrijeme trudnoće, poroda i njege novorođenog djeteta, ima pravo na rodiljni dopust u trajanju od 28 dana prije dana očekivanog poroda do navršenih 6 mjeseci života djeteta, koji se sastoji od obveznog i dodatnog rodiljnog dopusta.

(2) Zaposlena ili samozaposlena trudnica, odnosno zaposlena ili samozaposlena majka pravo na obvezni rodiljni dopust koristi u neprekidnom trajanju od 98 dana, od kojih 28 dana prije dana očekivanog poroda te 70 dana nakon rođenja djeteta.
(3) Dan očekivanoga poroda utvrđuje izabrani doktor ginekolog iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.
(4) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, zaposlena ili samozaposlena trudnica, ovisno o stanju trudnoće i zdravstvenom stanju, može početi koristiti rodiljni dopust iz stavka 2. ovoga članka i 45 dana prije dana očekivanog poroda, što utvrđuje izabrani doktor ginekolog iz stavka 3. ovoga članka.
(5) Nakon proteka obveznog rodiljnog dopusta iz stavka 2. ovoga članka zaposlena ili samozaposlena majka ima pravo na dodatni rodiljni dopust do navršenih 6 mjeseci života djeteta, koji može svojom pisanom izjavom prenijeti na oca djeteta, uz njegovu prethodnu suglasnost, u cijelosti ili u vremenski ograničenom trajanju.
(6) Ako je dijete prerano rođeno, obvezni rodiljni dopust iz stavka 2. ovoga članka ili dodatni rodiljni dopust iz stavka 5. ovoga članka produžuje se za onoliko dana za koliko je dijete prerano rođeno.
(7) Pod prerano rođenim djetetom u smislu stavka 6. ovoga članka smatra se dijete rođeno prije navršenog 37. tjedna, odnosno 259. dana trudnoće, u skladu s ocjenom nadležnog tijela Zavoda na temelju vještačenja na osnovi medicinske dokumentacije.

2. Roditeljski dopust

Članak 13.
(1) Zaposleni ili samozaposleni roditelj, nakon navršenih 6 mjeseci života djeteta ili nakon proteka vremena iz članka 15. stavka 1. i 2. ovoga Zakona, ima pravo na roditeljski dopust.
(2) Zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj može koristiti roditeljski dopust do osme godine života djeteta na način i u trajanju propisanom člankom 14. ovoga Zakona.
(3) Pravo na roditeljski dopust osobno je pravo oba zaposlena roditelja ili samozaposlena roditelja i koriste ga, u jednakom dijelu, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Članak 14. (NN 54/13)
(1) Zaposleni ili samozaposleni roditelj ima pravo na roditeljski dopust u trajanju od 8 ili 30 mjeseci, ovisno o broju rođene djece i načinu njegova korištenja.
(2) Zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj ima pravo na roditeljski dopust u trajanju od:
– 8 mjeseci, za prvo i drugo rođeno dijete,
– 30 mjeseci, za rođene blizance, treće i svako sljedeće dijete.
(3) Pravo na roditeljski dopust iz stavka 2. ovoga članka u pravilu koriste oba roditelja iz stavka 1. ovoga članka svaki u trajanju od 4 ili 15 mjeseci.
(4) Ako roditeljski dopust iz stavka 2. ovoga članka koristi samo jedan roditelj, sukladno dogovoru, isti se koristi u trajanju od 6 mjeseci za prvo i drugo rođeno dijete, odnosno 30 mjeseci za rođene blizance, treće i svako sljedeće dijete.
(5) Zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj može koristiti roditeljski dopust iz stavka 2. ovoga članka u cijelosti ili u njegovim dijelovima.
(6) Za slučaj da zaposleni ili samozaposleni roditelj roditeljski dopust iz stavka 2. ovoga članka koristi u dijelovima može ga koristiti najviše dva puta godišnje, svaki put u trajanju od najmanje 30 dana.
(7) U broj rođene djece iz stavka 2. ovoga članka uračunavaju se i mrtvorođena i umrla djeca, posvojena djeca, maloljetna djeca kojima je korisnik određen za skrbnika, maloljetna djeca kojima je korisnik određen za udomitelja, kao i djeca koja su odlukom nadležnog tijela povjerena korisniku na čuvanje ili odgoj.

3. Rad s polovicom punoga radnog vremena

Članak 15.
(1) Dodatni rodiljni dopust iz članka 12. stavka 5. ovoga Zakona zaposlena ili samozaposlena majka može koristiti i kao pravo na rad s polovicom punog radnog vremena.
(2) Zaposlena ili samozaposlena majka ima pravo nakon navršenih 6 mjeseci života djeteta koristiti rad s polovicom radnog vremena iz stavka 1. ovoga članka u onolikom trajanju u kolikom je to pravo koristila do navršenih 6 mjeseci života djeteta, a najduže do navršenih 9 mjeseci života djeteta.

(3) Odredbe stavka 1. i 2. ovoga članka primijenit će se i u slučaju prijenosa prava korištenja dodatnog rodiljnog dopusta s majke na oca djeteta sukladno članku 12. stavku 5. ovoga Zakona.
(4) Zaposleni ili samozaposleni roditelj može pravo na roditeljski dopust iz članka 14. stavka 2. ovoga Zakona koristiti i kao pravo na rad s polovicom punoga radnog vremena u dvostrukom trajanju neiskorištenoga roditeljskog dopusta.
4. rad s polovicom punog radnog vremena vremenu radi pojačane njege djeteta

Članak 16. (NN 54/13)
(1) Po iskorištenju roditeljskog dopusta iz članka 14. stavka 2. ovoga Zakona ili prava na rad s polovicom punog radnog vremena iz članka 15. stavka 4. ovoga Zakona jedan od zaposlenih roditelja ili samozaposlenih roditelja ima pravo na rad s polovicom punog radnog vremena do navršene 3. godine djetetova života, ako je djetetu, prema nalazu i ocjeni izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite i nadležnoga liječničkog povjerenstva Zavoda, zbog njegova zdravlja i razvoja, potrebna pojačana briga i njega.
(2) Ministar nadležan za zdravstvo uz mišljenje ministra nadležnog za obitelj pravilnikom će propisati uvjete i postupak stjecanja prava na rad s polovicom punog radnog vremena, radi potrebne pojačane brige i njege djeteta do njegove navršene 3. godine života.

5. Dopust za slučaj smrti djeteta

Članak 17.
Ako zaposlena ili samozaposlena majka rodi mrtvo dijete prije nego što je započela koristiti rodiljni dopust ili ako dijete umre prije nego što je protekao rodiljni ili roditeljski dopust, ima pravo na rodiljni dopust, odnosno ima pravo nastaviti koristiti pravo na rodiljni, odnosno roditeljski dopust još 3 mjeseca računajući od idućeg dana od dana smrti djeteta.

6. Prijenos prava na jednog roditelja

Članak 18. (NN 152/14)
(1) Ako jedan od zaposlenih ili samozaposlenih roditelja umre ili ako je iz bilo kojeg drugog opravdanog razloga spriječen započeti ili koristiti pripadajuće pravo, pravo korištenja po osnovi ovoga Zakona prenosi se na drugog roditelja.
(2) Pod opravdanim razlozima iz stavka 1. ovoga članka podrazumijeva se:
– kad je jedan roditelj lišen roditeljske skrbi; kad je jednom roditelju oduzeto pravo života sa svojim djetetom; kad je jedan roditelj potpuno lišen poslovne sposobnosti, djelomice lišen poslovne sposobnosti u odnosu na roditeljsku skrb, proglašen nestalim, nepoznat, nepoznatog prebivališta ili boravka ili je prema nalazu nadležnog centra za socijalnu skrb grubo zanemario skrb o djetetu napuštanjem djeteta,
– kad su radi zaštite dobrobiti djeteta susreti i druženje djeteta s jednim od roditelja zabranjeni ili ograničeni ili je jednom od roditelja, prema posebnim propisima, izrečena mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta, zabrana približavanja djetetu ili udaljenja iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora u kojem dijete živi,
– kad je jedan od roditelja teško bolestan ili je ovisan o pomoći druge osobe radi čega je na duže vrijeme spriječen ili u znatnoj mjeri ograničen u obavljanju svoje roditeljske skrbi nalazu i mišljenju Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom sukladno posebnom zakonu,
– kad je jedan od roditelja kao djelatna vojna osoba u vojnoj misiji izvan Republike Hrvatske ili na izdržavanju kazne zatvora u trajanju dužem od jedne godine neprekidno, a sve pod uvjetom da se taj roditelj, pisanom izjavom, odrekao prava na korištenje roditeljskog dopusta u korist drugog roditelja.
(3) Korištenje prava od strane jednog roditelja u smislu stavka 1. i 2. ovoga članka primijenit će se i na sve ostale korisnike prava iz ovoga Zakona, bez obzira na njihov međusobni radnopravni status, pod uvjetom da roditelj, odnosno korisnik na kojeg se prenosi pravo korištenja tog prava, ispunjava uvjete prema ovom Zakonu.
(4) Za slučaj iz stavka 3. ovoga članka, roditelj, odnosno korisnik na kojeg je preneseno pravo korištenja pripadajućeg prava drugog roditelja, odnosno korisnika ostvaruje sva prava propisana ovim Zakonom, ovisno o svom radnopravnom statusu.
7. Stanka za dojenje djeteta i dopust trudne radnice ili dopust radnice koja je rodila ili dopust radnice koja doji dijete

7.1. Stanka za dojenje

Članak 19.
(1) Radnica koja doji dijete, tijekom rada u punom radnom vremenu, ima pravo na stanku za dojenje djeteta u trajanju od dva sata dnevno, neovisno od toga koristi li zaposleni ili samozaposleni otac u isto vrijeme i za isto dijete jedno od prava propisanih ovim Zakonom.
(2) Pravo iz stavka 1. ovoga članka može se koristiti jednokratno ili dva puta u tijeku dana u trajanju od po sat vremena.
(3) Radnica koja doji dijete može pravo iz stavka 1. ovoga članka koristiti do navršene 1. godine života djeteta.
(4) Vrijeme stanke iz stavka 1. ovoga članka ubraja se u radno vrijeme.
(5) Radnica koja doji dijete za vrijeme korištenja prava iz stavka 1. ovoga članka ima pravo na naknadu plaće koja iznosi 100% proračunske osnovice, preračunate na satnu osnovicu za mjesec za koji se obračunava odnosna naknada.
*7.2. Dopust trudne radnice ili dopust radnice koja je rodila ili dopust radnice koja doji dijete *

Članak 20.
(1) Trudna radnica ili radnica koja je rodila ili radnica koja doji dijete, koja radi na poslovima koji su štetni po njezino zdravlje i/ili zdravlje djeteta koje doji, ostvaruje pravo na zaštitu od štetnosti utjecaja poslova radnoga mjesta na kojemu radi, sukladno propisima o radu i propisima o zaštiti na radu, od trenutka izvješćivanja poslodavca o svojem stanju trudnoće ili početku rada nakon korištenja rodiljnog ili roditeljskog dopusta i/ili o dojenju djeteta.
(2) Trudna radnica dužna je u roku od 30 dana od dana obavijesti poslodavcu o svojem stanju trudnoće dostaviti poslodavcu potvrdu nadležnog liječnika specijalista ginekologa o svojoj trudnoći.
(3) Zaposlena majka koja koristi pravo na rodiljni ili roditeljski dopust dužna je 30 dana prije početka rada dostaviti poslodavcu rodni list za dijete po čijem rođenju ima status radnice koja je rodila, a ako doji dijete, u istom roku, dostaviti poslodavcu pisanu potvrdu liječnika specijalista pedijatra o dojenju djeteta.
(4) Ako trudna radnica ili radnica koja je rodila ili radnica koja doji dijete radi na poslovima koji su štetni po njezino zdravlje ili zdravlje djeteta koje doji, ima pravo na dopust trudne radnice, dopust radnice koja je rodila ili dopust radnice koja doji dijete, uz naknadu plaće u visini prosječne plaće isplaćene u tri mjeseca koja prethode mjesecu u kojem stječe pravo na ovaj dopust, na teret poslodavca, pod uvjetima iz ovoga Zakona.
(5) Trudna radnica ili radnica koja je rodila ili radnica koja doji dijete ima pravo dopust iz stavka 4. ovoga članka koristiti od prvoga sljedećeg dana nakon dana kad je prema propisima o radu i zaštiti na radu utvrđeno da poslodavac nije osigurao raspoređivanje trudne radnice ili radnice koja je rodila ili radnice koja doji dijete na druge odgovarajuće poslove do dana stjecanja prava na rodiljni dopust ili do navršene godine dana djetetova života ili do dana s kojim je nadležno tijelo ili inspekcija utvrdila da je poslodavac mjerama zaštite na radu ili prilagodbom uvjeta rada otklonio štetne uvjete rada po njezino zdravlje, dojenje ili zdravlje djeteta koje doji ili ako je osigurao njezino raspoređivanje na druge odgovarajuće poslove.
(6) Trudna radnica ili radnica koja je rodila ili radnica koja doji dijete nije obvezna raditi noću tijekom trudnoće, u razdoblju do godine dana života djeteta odnosno u razdoblju dok doji dijete, pod uvjetom da predoči potvrdu nadležnog liječnika specijalista ginekologa o svojoj trudnoći ili potvrdu liječnika specijalista pedijatra o dojenju djeteta ili potvrdu liječnika specijalista medicine rada, kojom se potvrđuje da je to neophodno za sigurnost i zdravlje trudne radnica ili radnice koja je rodila ili radnice koja doji dijete, odnosno za sigurnost i zdravlje djeteta.

7.3. Slobodan radni dan za prenatalni pregled

Članak 20.a (NN 54/13)
(1) Trudna radnica ima pravo na jedan slobodan radni dan mjesečno u svrhu obavljanja prenatalnih pregleda ako posebnim propisom nije drugačije određeno.
(2) Trudna radnica može, u dogovoru s poslodavcem, pravo iz stavka 1. ovoga članka koristiti i na način da pripadajuće sate radnog dana rasporedi i koristiti višekratno, tijekom više radnih dana u tijeku mjeseca.
(3) Trudna radnica dužna je poslodavcu pisanim putem najaviti korištenje prava iz stavka 1. ovoga članka dva radna dana prije zakazanog vremena za prenatalni pregled te na njegov zahtjev dostaviti dokaz o toj činjenici.

(4) Slobodan radni dan iz stavka 1. ovoga članka ili radni sati iz stavka 2. ovoga članka smatraju se vremenom provedenim na radu.
(5) Pravo iz stavaka 1. do 4. ovoga članka na odgovarajući način odnosi se i na samozaposlenu trudnicu.

Članak 21. (NN 54/13)
Ministar nadležan za obitelj, uz mišljenje ministra nadležnog za rad, propisat će pravilnikom uvjete i postupak ostvarivanja prava trudne radnice, radnice koja je rodila i radnice koja doji dijete iz članka 19. i 20. ovoga Zakona.

8. Mirovanje radnog odnosa do treće godine djetetova života

Članak 22.
(1) Nakon što je iskorišteno pravo na rodiljni i roditeljski dopust ili pravo na rad s polovicom punoga radnog vremena prema ovom Zakonu, jedan od zaposlenih roditelja ima pravo ne raditi do navršene 3. godine života djeteta.
(2) Za vrijeme korištenja prava iz stavka 1. ovoga članka, prava i obveze zaposlenog roditelja iz radnog odnosa miruju, a pravo na obvezno zdravstveno osiguranje te pravo na mirovinsko osiguranje ostvaruje se prema propisima kojima je uređeno to pravo.
(3) Poslodavac jedan primjerak odluke o mirovanju radnog odnosa zaposlenog roditelja do treće godine djetetova života obvezno dostavlja Zavodu radi evidencije.

9. Prava zaposlenog roditelja ili samozaposlenog roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju

Članak 23. (NN 54/13, 152/14)
(1) Jedan od zaposlenih ili samozaposlenih roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju (dijete s težim tjelesnim ili mentalnim oštećenjem ili težom psihičkom bolesti), nakon isteka prava na rodiljni dopust sukladno članku 12. ili članku 15. stavku 1. i 2. ovoga Zakona ili u tijeku korištenja ili nakon isteka prava na roditeljski dopust sukladno članku 14. ili članku 15. stavku 3. ovoga Zakona, na temelju nalaza i mišljenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom sukladno posebnom zakonu, ima pravo na dopust za njegu djeteta do navršene 8. godine djetetova života.
(2) Jedan od zaposlenih ili samozaposlenih roditelja pravo iz stavka 1. ovoga članka može koristiti i kao pravo na rad s polovicom punog radnog vremena te nastaviti njegovo korištenje i nakon navršene 8. godine djetetova života, sve dok ta potreba traje, a na temelju nalaza i mišljenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom sukladno posebnom zakonu.
(3) Zaposlenom ili samozaposlenom roditelju se sva neiskorištena prava na roditeljski dopust iz članka 14. ili članka 15. stavka 3. ovoga Zakona za odnosno dijete stavljaju u mirovanje s danom početka korištenja prava iz stavka 1. ili stavka 2. ovoga članka.
(4) Za slučaj da je roditelj iz stavka 1. ili stavka 2. ovoga članka svoje pravo na roditeljski dopust za odnosno dijete prenio na drugog roditelja, svako daljnje korištenje tog prenesenog prava stavlja se u mirovanje s danom koji prethodi početku korištenja prava iz stavka 1. ili stavka 2. ovoga članka, bez obzira na okolnost koristi li drugi roditelj trenutačno to preneseno pravo u obliku roditeljskog dopusta ili rada u polovici punog radnog vremena ili je najavio namjeru korištenja tog prava.
(5) Prava iz stavka 1. ili stavka 2. ovoga članka može koristiti samo jedan od zaposlenih ili samozaposlenih roditelja prema međusobnom dogovoru ili po odluci nadležnog suda.
(6) Pravo iz stavka 1. ili stavka 2. ovoga članka ne može se koristiti za slučaj da jedan od roditelja djeteta, prema ovom Zakonu, već koristi to pravo za drugo dijete ili da jedan od roditelja djeteta, prema propisima iz socijalne skrbi, za to dijete ima priznat status roditelja njegovatelja, izuzev ako na temelju nalaza i mišljenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom sukladno posebnom zakonu, kojim je utvrđeno da roditelj koji koristi pravo za drugo dijete nije u mogućnosti pružati odgovarajuću njegu za dvoje ili više djece zbog težine njihova mentalnog ili tjelesnog oštećenja, odnosno teže psihičke bolesti.
(7) Zaposleni ili samozaposleni roditelj za vrijeme korištenja prava iz stavka 1. ili stavka 2. ovoga članka ima pravo na novčanu naknadu prema ovom Zakonu.
(8) Ministar nadležan za obitelj, uz mišljenje ministra nadležnog za zdravstvo, pravilnikom će propisati uvjete i postupak za stjecanje prava iz ovoga članka.

10. Naknada plaće zaposlenog roditelja ili samozaposlenog roditelja

Članak 24. (NN 54/13,59/17)
(1) Za vrijeme korištenja prava na rodiljni dopust iz članka 12. ovoga Zakona ili prava na rad s polovicom punoga radnog vremena iz članka 15. stavka 1. i 2. ovoga Zakona zaposleni ili samozaposleni roditelj ima pravo na naknadu plaće u iznosu 100% od osnovice za naknadu plaće utvrđene prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju.
(2) Za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust iz članka 14. stavka 2. ovoga Zakona naknada plaće za prvih 6 mjeseci ako to pravo koristi jedan roditelj, ili prvih 8 mjeseci ako to pravo koriste oba roditelja, iznosi 100% osnovice za naknadu plaće utvrđene u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, a koja ne može za puno radno vrijeme iznositi više od 120% proračunske osnovice mjesečno.
(3) Za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust u polovici punog radnog vremena iz članka 15. stavka 4. ovoga Zakona naknada iznosi 70% proračunske osnovice mjesečno.
(4) Za vrijeme korištenja prava iz članka 16. ovoga Zakona zaposleni ili samozaposleni roditelj ima pravo na novčanu naknadu u visini od 70% proračunske osnovice mjesečno za puno radno vrijeme.
(5) Zaposleni ili samozaposleni roditelj za vrijeme korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta iz članka 17. ovoga Zakona ima pravo na naknadu plaće utvrđenu prema ovom Zakonu, koja za puno radno vrijeme iznosi 100% od osnovice za naknadu plaće utvrđene u skladu sa stavkom 1. ovoga članka i koja ne može za puno radno vrijeme iznositi više od 120% proračunske osnovice mjesečno.
(6) Iznimno od stavka 5. ovoga članka u slučaju mrtvorođenog djeteta ili ako dijete umre za vrijeme korištenja prava na rodiljni dopust, zaposleni ili samozaposleni roditelj za vrijeme korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta iz članka 17. ovoga Zakona ima pravo na naknadu plaće, koja za puno radno vrijeme iznosi 100% od osnovice za naknadu plaće utvrđene u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.
(7) Zaposleni ili samozaposleni roditelj koji ne ispunjava uvjet staža osiguranja u trajanju od najmanje 12 mjeseci neprekidno ili 18 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine (prethodno osiguranje), za vrijeme korištenja prava prema ovom Zakonu ima pravo na novčanu naknadu koja iznosi 70% proračunske osnovice.
(8) Zaposlenom ili samozaposlenom roditelju naknada plaće, odnosno novčana naknada utvrđena ovim člankom, ne može iznositi manje od 70% proračunske osnovice, neovisno radi li u punom ili nepunom radnom vremenu.
(9) Zaposleni roditelj, korisnik prava iz članka 7. stavka 2. podstavka 3., 4. i 5. ovoga Zakona, za vrijeme korištenja prava na rodiljni dopust iz članka 12. ovoga Zakona ili prava na roditeljski dopust iz članka 14. stavka 2. ovoga Zakona ili prava na rad s polovicom punog radnog vremena iz članka 15. ovoga Zakona ili za vrijeme korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta iz članka 17. ovoga Zakona ima pravo na novčanu naknadu u visini od 70% proračunske osnovice.
(10) Pravo na novčanu naknadu u visini od 70% proračunske osnovice mjesečno ima zaposleni ili samozaposleni roditelj za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust za blizance, treće i svako sljedeće dijete iz članka 14. stavka 2. podstavka 2. Zakona nakon isteka šest mjeseci ako to pravo koristi jedan roditelj, odnosno osam mjeseci ako to pravo koriste oba roditelja, kao i za vrijeme dopusta za slučaj smrti djeteta iz članka 17. Zakona ako je smrt djeteta nastupila tijekom korištenja tog prava.

Članak 24.a (NN 54/13, 59/17)
(1) Zaposleni ili samozaposleni roditelj djeteta s težim smetnjama u razvoju (djeteta s težim tjelesnim ili mentalnim oštećenjem ili težom psihičkom bolesti) iz članka 23. stavka 1. ovoga Zakona za vrijeme korištenja prava na dopust za njegu djeteta do navršene 8. godine djetetova života ima pravo na novčanu naknadu za puno radno vrijeme u iznosu od 70% proračunske osnovice mjesečno.
(2) Zaposleni roditelj djeteta s težim smetnjama u razvoju (djeteta s težim tjelesnim ili mentalnim oštećenjem ili težom psihičkom bolesti) koji pravo iz članka 23. stavka 1. ovoga Zakona koristi kao pravo na rad s polovicom punog radnog vremena, sukladno članku 23. stavku 2. ovoga Zakona, ima pravo na novčanu naknadu obračunatu u visini iznosa isplaćene plaće umanjene za obračunate i obustavljene doprinose za mirovinsko osiguranje, predujam poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak sukladno posebnim propisima, a koju je ostvario radeći taj mjesec u polovici punog radnog vremena, a sve prema ovjerenoj ispravi poslodavca o isplaćenoj plaći.
(3) Samozaposleni roditelj djeteta s težim smetnjama u razvoju (djeteta s težim tjelesnim ili mentalnim oštećenjem ili težom psihičkom bolesti) koji pravo iz članka 23. stavka 1. ovoga Zakona koristi kao pravo na rad s polovicom

punog radnog vremena, sukladno članku 23. stavku 2. ovoga Zakona, ima pravo na novčanu naknadu obračunatu u visini 50% od osnovice za obračun doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje važeće za osnovu po kojoj je roditelj prijavljen na obvezno zdravstveno osiguranje i za razdoblje na koje se naknada odnosi prema propisima o doprinosima za obvezna osiguranja odnosno 50% od izabrane više mjesečne osnovice za obračun doprinosa pod uvjetom da je početak primjene više osnovice najmanje šest mjeseci prije početka korištenja ovoga prava, prema podacima Porezne uprave.
(4) Poslodavac je dužan pri isplati plaće izdati ovjerenu ispravu o isplaćenoj plaći zaposlenom roditelju.
(5) Zaposleni roditelj iz članka 23. stavka 2. ovoga Zakona kojem poslodavac ne izda ovjerenu ispravu o isplaćenoj plaći do 15. u mjesecu za prethodni mjesec, ima pravo na novčanu naknadu za taj mjesec u iznosu od 70% proračunske osnovice.
(6) Zavod će korisniku isplatiti razliku između pripadajućeg iznosa za isplatu iskazanu na ispravi poslodavca iz stavka 2. ovoga članka i isplaćenog iznosa iz stavka 5. ovoga članka u roku od 15 dana od dana dostave ovjerene isprave iz stavka 2. ovoga članka.
(7) Zaposlenom ili samozaposlenom roditelju naknada plaće odnosno novčana naknada utvrđena ovim člankom ne može iznositi manje od 70% proračunske osnovice.
(8) Ministar nadležan za obitelj, uz mišljenje ministra nadležnog za zdravstvo, pravilnikom iz članka 23. stavka 8. ovoga Zakona propisat će sadržaj i oblik isprave poslodavca iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 24.b
Naknade plaće iz članka 24. stavka 1. i 7. ovoga Zakona isplaćuju se na teret sredstava Zavoda, a naknada plaće, odnosno novčana naknada iz članka 24. stavka 2., 3., 4., 5., 6., 8., 9. i 10. te članka 24.a ovoga Zakona isplaćuje se na teret sredstava državnog proračuna.

Članak 25.
Za vrijeme korištenja prava iz članka 12., 14., 15., 16., 17., 19., 20. i 23. ovoga Zakona, zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj ima prava iz obveznoga mirovinskog osiguranja i pravo na plaćene doprinose prema posebnim propisima.

11. Ostvarivanje prava u većem opsegu

Članak 26.
Prava zaposlenog roditelja propisana ovim Zakonom, mogu se u većem opsegu urediti kolektivnim ugovorom, sporazumom radničkog vijeća s poslodavcem, pravilnikom o radu i ugovorom o radu na teret sredstava poslodavca pod uvjetom i na način utvrđen općim aktom poslodavca.

V. PRAVA RODITELJA KOJI OSTVARUJE DRUGI DOHODAK, RODITELJA POLJOPRIVREDNIKA I NEZAPOSLENOG RODITELJA

Članak 27.
(1) Roditelj koji ostvaruje drugi dohodak iz članka 7. stavka 1. točke
3. ovoga Zakona, roditelj poljoprivrednik iz članka 7. stavka 1. točke
4. ovoga Zakona i nezaposleni roditelj iz članka 7. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona, na način i pod uvjetima iz ovoga Zakona, počevši od dana rođenja djeteta, ima pravo na rodiljnu i roditeljsku poštedu od rada te pravo na novčanu naknadu za vrijeme korištenja tih prava.
(2) Nezaposleni roditelj iz stavka 1. ovoga članka može ostvariti pravo na rodiljnu i roditeljsku poštedu od rada pod uvjetom da na dan rođenja djeteta ispunjava sljedeće uvjete:
1. da je hrvatski državljanin ili stranac s odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj,
2. da ima neprekidno prebivalište ili stalni boravak u Republici Hrvatskoj u trajanju od najmanje 3 godine,
3. da je zdravstveno osiguran prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju,
4. da se vodi u evidenciji nezaposlenih osoba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje najmanje 9 mjeseci neprekidno ili 12 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine prije rođenja djeteta ili da se u evidenciju nezaposlenih osoba prijavio:
– u roku od 90 dana od dana završetka redovitog školovanja ili studija ili 30 dana od dana završnog ispita,

– u roku od 30 dana od dana prekida redovitog školovanja ili studija ili
– u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, službe ili obavljanja samostalne djelatnosti ili primanja novčane naknade zbog bolovanja, ako u trenutku prestanka tih okolnosti ima najmanje 6 mjeseci neprekidnoga radnog staža.
(3) Smatra se da nezaposleni roditelj ispunjava uvjet iz stavka 2. točke
4. ovoga članka ako je do prestanka njegova vođenja u evidenciji nezaposlenih osoba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje došlo:
– radi ostvarenog primitka prema propisima o porezu na dohodak, na koji se obračunavaju doprinosi za obvezna osiguranja prema posebnim propisima,
– radi korištenja prava iz ovoga Zakona.
(4) Korisnici iz stavka 1. ovoga članka koji izgube status u obveznom zdravstvenom osiguranju, a nisu u roku od 30 dana stekli novi status osigurane osobe kod Zavoda, gube pravo na korištenje prava prema ovom Zakonu.

1. Rodiljna i roditeljska pošteda od rada

Članak 28.
(1) Rodiljnu poštedu od rada iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona obvezno od rođenja djeteta do 70. dana od dana rođenja djeteta koristi majka djeteta.
(2) Majka djeteta iz stavka 1. ovoga članka, rodiljnu poštedu od rada ima pravo koristiti do navršenog 6. mjeseca života djeteta, u neprekinutom trajanju.
(3) Majka djeteta, korisnica prava na rodiljnu poštedu od rada, nakon isteka 70. dana iz stavka 1. ovoga članka može radi zaposlenja ili samozaposlenja prekinuti korištenje prava na rodiljnu poštedu od rada, pri čemu otac djeteta ima pravo na korištenje preostalog dijela neiskorištenog prava, sukladno svom radnopravnom statusu, uz majčinu pisanu suglasnost i neovisno o radnopravnom statusu majke.

Članak 29.
(1) Po isteku prava na rodiljnu poštedu od rada korisnik iz članka 28. ovoga Zakona ima pravo na roditeljsku poštedu od rada u trajanju do navršene 1. godine života djeteta za prvo i drugo rođeno dijete, odnosno u trajanju do navršene 3. godine života djeteta za blizance, treće i svako sljedeće dijete.
(2) Korisnik prava iz stavka 1. ovoga članka, može prekinuti korištenje tog prava radi zaposlenja ili samozaposlenja te prenijeti to pravo drugom roditelju, koji je u istom radnopravnom statusu s korisnikom, da koristi preostali dio neiskorištenog prava na roditeljsku poštedu od rada, uz korisnikovu suglasnost.
(3) Korisnik prava iz stavka 1. ovoga članka može radi zaposlenja ili samozaposlenja prekinuti korištenje prava na roditeljsku poštedu od rada te nastaviti njegovo korištenje, ako je proveo na radu najmanje 9 mjeseci neprekidno prije mjeseca u kojem namjerava započeti koristiti preostali dio pripadajućeg prava, kao zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj pod uvjetima iz ovoga Zakona.
(4) Korisnik iz stavka 3. ovoga članka koji na radu nije proveo najmanje 9 mjeseci prije mjeseca u kojem namjerava započeti koristiti preostali dio neiskorištene roditeljske poštede od rada iz razloga što mu je prestao radni odnos ili je prestao obavljati djelatnost iz članka 6. točke 2. ovoga Zakona, ima pravo nastaviti korištenje preostalog dijela prava na roditeljsku poštedu od rada, kao nezaposleni roditelj, odnosno roditelj izvan sustava rada ako ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom za ostvarivanje prava za nezaposlenog roditelja, odnosno roditelja izvan sustava rada.
(5) Korisnik iz stavka 3. i 4. ovoga članka ima pravo koristiti preostali dio neiskorištene roditeljske poštede od rada pod uvjetom da pravo na roditeljsku poštedu od rada nije prenio na drugog roditelja u smislu stavka 2. ovoga članka.

2. Ostvarivanje prava na novčanu naknadu za vrijeme korištenja prava na rodiljnu i roditeljsku poštedu od rada

Članak 30. (NN 59/17)
(1) Korisnik prava iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona za vrijeme korištenja prava na rodiljnu i roditeljsku poštedu od rada ima pravo na novčanu naknadu u iznosu 70% proračunske osnovice mjesečno.
(2) Korisnik prava iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona, za slučaj smrti djeteta ima pravo na isplatu novčane naknade iz stavka 1. ovoga članka još 3 mjeseca počevši od idućeg dana nakon dana smrti djeteta.

(3) Korisnik prava iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona, za vrijeme korištenja prava na rodiljnu i roditeljsku poštedu od rada, ima prava iz obveznoga mirovinskog osiguranja i pravo na plaćene doprinose prema posebnim propisima.

VI. PRAVO RODITELJA IZVAN SUSTAVA RADA

Članak 31.
(1) Majka izvan sustava rada iz članka 7. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona ima pravo na novčanu pomoć tijekom rodiljne i roditeljske brige o novorođenom djetetu.
(2) Pod rodiljnom brigom o djetetu iz stavka 1. ovog članka podrazumijeva se razdoblje od rođenja djeteta do navršenoga 6. mjeseca života djeteta, a pod roditeljskom brigom razdoblje od 6. mjeseca do navršene 1. godine života djeteta, za prvo i drugo rođeno dijete ili do navršene 3. godine života djeteta kod rođenja blizanaca, trećeg i svakoga sljedećeg djeteta.
(3) Majka izvan sustava rada iz članka 7. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona nakon isteka 70. dana od rođenja djeteta, može radi zaposlenja ili samozaposlenja prekinuti korištenje prava na rodiljnu ili roditeljsku brigu o djetetu, pri čemu otac djeteta ima pravo na korištenje preostalog dijela neiskorištenog prava, sukladno svom radnopravnom statusu, uz majčinu pisanu suglasnost i neovisno o radnopravnom statusu majke.
(4) Majka iz stavka 1. ovoga članka, nakon 70. dana od dana rođenja djeteta, može radi zaposlenja ili samozaposlenja prekinuti korištenje prava na rodiljnu ili roditeljsku brigu o djetetu te započeti ili nastaviti koristiti preostali dio roditeljske brige o djetetu do navršene 1. odnosno 3. godine života djeteta ako je provela na radu najmanje 9 mjeseci neprekidno prije mjeseca u kojem namjerava započeti koristiti preostali dio pripadajućeg prava, kao zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj pod uvjetima iz ovoga Zakona.
(5) Majka iz stavka 4. ovoga članka koja na radu nije provela najmanje 9 mjeseci prije mjeseca u kojem namjerava započeti koristiti preostali dio neiskorištene roditeljske brige o djetetu iz razloga što joj je prestao radni odnos ili je prestala obavljati djelatnost iz članka 6. točke 2. ovoga Zakona, ima pravo nastaviti korištenje preostalog dijela prava na roditeljsku brigu o djetetu, kao roditelj izvan sustava rada ako i dalje ispunjava uvjete iz članka 32. ovoga Zakona.
(6) Majka iz stavka 4. i 5. ovoga članka ima pravo koristiti preostali dio neiskorištene roditeljske brige o djetetu pod uvjetom da pravo na roditeljsku brigu o djetetu nije prenijela na drugog roditelja u smislu stavka 3. ovoga članka.

Članak 32.
(1) Majka izvan sustava rada može ostvariti pravo s osnove rodiljne i roditeljske brige o djetetu iz članka 31. stavka 1. i 2. ovoga Zakona pod uvjetom da na dan rođenja djeteta ispunjava sljedeće uvjete:
– da je hrvatska državljanka ili strankinja s odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj,
– da ima neprekidno prebivalište ili stalni boravak u Republici Hrvatskoj u trajanju od najmanje 5 godina,
– da je zdravstveno osigurana prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju.
(2) Iznimno, majka izvan sustava rada, koja u tijeku korištenja prava na novčanu pomoć tijekom rodiljne i roditeljske brige o novorođenom djetetu završi redovito školovanje ili pohađanje sveučilišnog ili stručnog studija ili joj obveze redovitog školovanja ili pohađanje sveučilišnog i stručnog studija miruju ili prekine redovito školovanje, pohađanje sveučilišnog ili stručnog studija, zadržava pravo korištenja priznatog prava do roka propisanog za njegovo korištenje, ako se u roku od 30 dana od dana prekida ili završetka redovitog školovanja ili pohađanja sveučilišnog studija prijavila u evidenciju nezaposlenih osoba kod Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.
(3) Majka iz stavka 1. ovoga članka koja izgubi status u obveznom zdravstvenom osiguranju, a nije u roku od 30 dana stekla novi status osigurane osobe kod Zavoda, gubi pravo na korištenje prava iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 33. (NN 59/17)
(1) Novčana pomoć iz članka 31. stavka 1. ovoga Zakona iznosi 70% proračunske osnovice mjesečno.
(2) Majka izvan sustava rada pravo na novčanu pomoć iz stavka 1. ovoga članka može ostvariti počevši od dana rođenja djeteta.
(3) Majka izvan sustava rada, za slučaj smrti djeteta, ostvaruje pravo na novčanu pomoć iz stavka 1. ovoga članka još tri mjeseca od mjeseca u kojem je nastupila smrt djeteta.

VII. PRAVA POSVOJITELJA DJETETA

Članak 34.
(1) Posvojitelj, pod uvjetom da je zdravstveno osiguran po propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju, ima pravo na pripadajuće vremenske dopuste ili poštede od rada te pravo na naknadu plaće ili drugi oblik novčane naknade prema odredbama iz ove glave, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.
(2) Opseg prava posvojitelja iz stavka 1. ovoga članka ovisi o radnopravnom statusu korisnika prava i životnoj dobi posvojenika.
(3) Majka izvan sustava rada iz članka 7. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona nakon isteka 70. dana od rođenja djeteta, može radi zaposlenja ili samozaposlenja prekinuti korištenje prava na rodiljnu ili roditeljsku brigu o djetetu, pri čemu otac djeteta ima pravo na korištenje preostalog dijela neiskorištenog prava, sukladno svom radnopravnom statusu, uz majčinu pisanu suglasnost i neovisno o radnopravnom statusu majke.
(4) Korisnici iz stavka 1. ovoga članka za vrijeme korištenja prava prema ovom Zakonu imaju prava iz obveznoga mirovinskog osiguranja i pravo na plaćene doprinose prema posebnim propisima.

1. Prava zaposlenog ili samozaposlenog posvojitelja

1.1. Posvojiteljski dopust

Članak 35.
(1) Zaposleni posvojitelj i samozaposleni posvojitelj, pod uvjetom da supružnik posvojitelja djeteta nije roditelj djeteta, ima pravo na posvojiteljski dopust u trajanju propisanom ovim Zakonom.
(2) Pravo na posvojiteljski dopust zaposleni posvojitelj ili samozaposleni posvojitelj stječe s danom pravomoćnosti rješenja o posvojenju.

Članak 36. (NN 54/13, 152/14)
(1) Zaposleni posvojitelj ili samozaposleni posvojitelj ostvaruje posvojiteljski dopust u trajanju od 6 mjeseci za dijete do 18 godina života.
(2) Za slučaj posvojenja blizanaca ili istodobnog posvojenja dvoje ili više djece ili djeteta koje posvojenjem postaje treće ili svako sljedeće dijete u obitelji zaposlenog posvojitelja ili samozaposlenog posvojitelja, ili djeteta s teškoćama u razvoju, posvojiteljski dopust iz stavka 1. ovoga članka produžuje se za 60 dana.
(3) Po iskorištenju posvojiteljskog dopusta iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, zaposleni posvojitelj ili samozaposleni posvojitelj za posvojenika do njegove 8. godine života ima pravo na roditeljski dopust i sva druga prava zaposlenog roditelja i samozaposlenog roditelja pod uvjetima i u trajanju propisanom ovim Zakonom.

1.2. Naknada plaće za vrijeme korištenja prava na posvojiteljski dopust

Članak 37. Korisnik iz članka 35. ovoga Zakona za vrijeme korištenja posvojiteljskog dopusta iz članka 36. ovoga Zakona ima pravo na naknadu plaće u visini propisanoj člankom 24. stavkom 1. ovoga Zakona, a za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust ili drugih prava prema ovom Zakonu u visini propisanoj člankom 24. stavcima 2. do 8. ili člankom 24.a ovoga Zakona.

2. Prava drugih posvojitelja

Članak 38. (NN 59/17)
(1) Korisnik iz članka 7. stavka 3. ovoga Zakona koji je prema ovom Zakonu roditelj koji ostvaruje drugi dohodak ili je poljoprivrednik ili nezaposlena osoba ili osoba izvan sustava rada, koja je prema propisima o obiteljskim odnosima postala posvojitelj djeteta, pod uvjetima iz ovoga Zakona ima pravo na posvojiteljsku poštedu od rada ili pravo na posvojiteljsku brigu o djetetu u trajanju propisanom ovim Zakonom.
(2) Za vrijeme korištenja prava iz stavka 1. ovoga članka korisnik ima pravo na novčanu naknadu ili novčanu pomoć u iznosu od 70% proračunske osnovice mjesečno.

2.1. Posvojiteljska pošteda od rada i posvojiteljska briga o djetetu

Članak 39. (NN 54/13)

(1) Korisnik iz članka 38. stavka 1. ovoga Zakona, koji je prema ovom Zakonu ostvaruje drugi dohodak ili je poljoprivrednik ili nezaposlena osoba i koji je pravomoćnim rješenjem o posvojenju postao posvojitelj (u daljnjem tekstu: posvojitelj), pod uvjetom da supružnik posvojitelja nije roditelj posvojenika i ako ispunjava uvjete za stjecanje prava na rodiljnu i roditeljsku poštedu od rada iz članka 27. ovoga Zakona, ima pravo na posvojiteljsku poštedu od rada.
(2) Korisnik iz članka 38. stavka 1. ovoga Zakona, koji je prema ovom Zakonu osoba izvan sustava rada i koja je pravomoćnim rješenjem o posvojenju postala posvojitelj (u daljnjem tekstu: posvojitelj izvan sustava rada), pod uvjetom da supružnik posvojitelja nije roditelj posvojenika i ako ispunjava uvjete za stjecanje prava na rodiljnu i roditeljsku brigu o djetetu iz članka 32. ovoga Zakona, ima pravo na posvojiteljsku brigu o djetetu.
(3) Posvojitelj iz stavka 1. ovoga članka ili posvojitelj izvan sustava rada iz stavka 2. ovoga članka ima pravo na posvojiteljsku poštedu od rada ili posvojiteljsku brigu o djetetu u trajanju od 12 mjeseci.
(4) Za slučaj posvojenja blizanaca ili istodobnog posvojenja dvoje ili više djece ili djeteta koje posvojenjem postaje treće ili svako sljedeće dijete u obitelji posvojitelja ili posvojitelja izvan sustava rada, ili djeteta s teškoćama u razvoju, posvojiteljska pošteda od rada ili posvojiteljska briga o djetetu iz stavka 3. ovoga članka produžuje se za 60 dana.
(5) Posvojitelj ili posvojitelj izvan sustava rada može, radi zaposlenja ili samozaposlenja, prekinuti korištenje prava iz stavka 3. i 4. ovoga članka ili to pravo prenijeti na bračnog druga koji je posvojenjem postao roditelj posvojenog djeteta, uz njegovu pisanu suglasnost i pod uvjetom da ima isti radnopravni status osobe iz stavka 1. ili stavka 2. ovoga članka koji prenosi pravo.
(6) Korisnik iz stavka 1. ili stavka 2. ovoga članka, koji je radi zaposlenja ili samozaposlenja prekinuo korištenje prava na posvojiteljsku poštedu od rada ili posvojiteljsku brigu o djetetu, može nastaviti njegovo korištenje kao zaposleni ili samozaposleni posvojitelj ako je proveo na radu najmanje 9 mjeseci neprekidno prije mjeseca u kojem namjerava započeti koristiti preostali dio neiskorištenog prava i pod uvjetom da pravo korištenja posvojiteljske poštede od rada ili posvojiteljske brige o djetetu nije prenio na drugog roditelja prema stavku 5. ovoga članka.
(7) Korisnik iz stavka 1. ovoga članka ili stavka 2. ovoga članka, koji na radu nije proveo najmanje 9 mjeseci prije mjeseca u kojem namjerava započeti koristiti preostali dio neiskorištene posvojiteljske poštede od rada ili posvojiteljske brige o djetetu iz razloga što mu je prestao radni odnos ili je prestao obavljati djelatnost iz članka 6. točke 2. ovoga Zakona, ima pravo nastaviti korištenje preostalog dijela prava na posvojiteljsku poštedu od rada ili posvojiteljsku brigu o djetetu, kao nezaposleni roditelj ako ispunjava uvjete za nezaposlenog roditelja iz članka 27. ovoga Zakona.

2.2. Pravo na novčanu naknadu

Članak 40. (NN 59/17)
(1) Korisnik iz članka 38. stavka 1. ovoga Zakona, za vrijeme korištenja prava na posvojiteljsku poštedu od rada ili prava na posvojiteljsku brigu o djetetu ima pravo na novčanu naknadu u iznosu od 70% proračunske osnovice mjesečno.
(2) Korisnik iz članka 39. stavka 6. ovoga Zakona za vrijeme korištenja preostalog dijela neiskorištenog prava iz članka 39. stavka 3. i 4. ovoga Zakona ostvaruje pravo na naknadu u iznosu od 70% proračunske osnovice mjesečno.

VIII. JEDNOKRATNA NOVČANA POTPORA ZA NOVOROĐENO DIJETE

Članak 41.
Korisnik iz članka 7. ovoga Zakona ima pravo na jednokratnu novčanu potporu za novorođeno dijete pod uvjetom i u iznosu propisanom ovim Zakonom.

Članak 42.
(1) Korisnik iz članka 7. stavka 1. točke 1. do 5. i stavka 2. ovoga Zakona može ostvariti pravo na jednokratnu novčanu potporu iz članka 41. ovoga Zakona pod uvjetom da u vrijeme rođenja djeteta ispunjava sljedeće uvjete:
– da je hrvatski državljanin s prebivalištem ili stranac sa stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj u neprekidnom trajanju od najmanje 12 mjeseci,
– da je zdravstveno osiguran po propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju.

(2) Korisnik iz članka 7. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona može ostvariti pravo na novčanu potporu iz članka 41. ovoga Zakona pod uvjetom da u vrijeme rođenja djeteta ispunjava sljedeće uvjete:
– da je hrvatski državljanin s prebivalištem ili stranac sa stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj u neprekidnom trajanju od najmanje 5 godina,
– da je zdravstveno osiguran po propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju.
(3) Korisnici iz stavka 1. i 2. ovoga članka mogu podnijeti zahtjev i ostvariti pravo na jednokratnu novčanu potporu iz članka 41. ovoga Zakona pod uvjetom da je dijete:
– upisano u maticu rođenih
– prijavljeno kao član njihovog kućanstva,
– zdravstveno osiguran po propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Članak 43.
(1) Jednokratna novčana potpora iz članka 41. ovoga Zakona iznosi 70% proračunske osnovice.
(2) Pravo na novčanu potporu iz stavka 1. ovoga članka, pod uvjetima iz članka 42. ovoga Zakona ima i korisnik za posvojeno dijete, ako novčana potpora iz članka 41. ovoga Zakona za to dijete nije ranije isplaćena drugom korisniku.

IX. POSTUPAK OSTVARIVANJA PRAVA

Članak 44. (NN 54/13)
(1) Prava iz ovoga Zakona ostvaruju se na temelju rješenja Zavoda donesenog na osnovi zahtjeva korisnika iz članka 7. ovoga Zakona, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.
(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, početak korištenja prava na rodiljni dopust 45 ili 28 dana prije očekivanog termina poroda ostvaruje se temeljem izvješća izabranog doktora ginekologa iz obveznoga zdravstvenog osiguranja u kojem se naznačuje dan očekivanog poroda i početni datum korištenja prava na obvezni rodiljni dopust.
(3) U postupku rješavanja po zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku.
(4) Zahtjev za ostvarivanje prava prema ovom Zakonu podnosi se najkasnije 15 dana prije naznačenog roka za početak njegova korištenja ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Članak 45.
(1) O pravima iz ovoga Zakona u prvom stupnju rješava nadležna ustrojbena jedinica Zavoda na čijem je području prebivalište ili stalni boravak podnositelja zahtjeva.
(2) O žalbi protiv prvostupanjskog rješenja Zavoda rješava Direkcija Zavoda.
(3) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.
(4) Protiv drugostupanjskog rješenja može se pokrenuti upravni spor.
(5) Rješenje o pravu iz ovoga Zakona obvezno se dostavlja poslodavcu ako je korisnik prava zaposleni roditelj, zaposleni posvojitelj, zaposleni udomitelj ili zaposleni skrbnik odnosno fizička osoba kojoj je rješenjem nadležnog tijela dijete povjereno na čuvanje i odgoj.
(6) Rješenje o pravu nezaposlenog roditelja iz ovoga Zakona obvezno se dostavlja nadležnoj ustrojbenoj jedinici Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u čijoj se evidenciji nezaposlenih osoba vodi korisnik prava.

Članak 46.
(1) Korisnik koji potražuje prava iz ovoga Zakona dužan je na zahtjev nadležne ustrojbene jedinice Zavoda dostaviti dokaze koji su uvjet za ostvarenje traženog prava, ako Zavod istima ne raspolaže ili ih ne može pribaviti po službenoj dužnosti.
(2) U prikupljanju dokaza kojima se utvrđuje opravdanost zahtjeva korisnika Zavod ima pravo služiti se svim raspoloživim podacima o korisniku kao osiguranoj osobi prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju te koristiti službene podatke nadležnih središnjih tijela državne uprave i javnih ustanova, kao i drugih nadležnih tijela iz kojih se može utvrditi osnovanost stjecanja traženog prava.
(3) Nadležna središnja tijela državne uprave i javne ustanove, kao i druga nadležna tijela iz stavka 2. ovoga članka, dužni su Zavodu dostaviti ili staviti na raspolaganje tražene podatke u roku od 15 dana od dana zaprimanja zahtjeva.

(4) Zavod je dužan i ovlašten, u svrhu provjere osobnih podataka, ostvarene plaće/dohotka, ispunjavanja pravnih, medicinskih i drugih uvjeta za ostvarivanje i korištenje prava na rodiljne i roditeljske potpore prema ovom Zakonu, prije i za vrijeme korištenja ostvarenih prava od strane korisnika provjeriti postojanje zakonom propisanih činjenica i okolnosti na osnovi kojih korisnik stječe i/ili koristi pravo na rodiljnu i roditeljsku potporu, a korisnici prava, poslodavci i druge pravne osobe, na temelju čijih se podataka i isprava odlučuje o ispunjavanju uvjeta za ostvarenje i/ili korištenje prava na rodiljne i roditeljske potpore, dužni su Zavodu i ustrojbenoj jedinici Zavoda dostaviti i predočiti sve činjenice i dokaze odlučne za priznavanje i/ili korištenje traženog, odnosno ostvarenog prava.
(5) U svrhu provjere osobnih podataka, ostvarene plaće/dohotka, pravnih, medicinskih i drugih uvjeta za ostvarivanje i korištenje prava na rodiljne i roditeljske potpore prema ovom Zakonu, a na temelju postavljenog zahtjeva korisnika za ostvarivanje prava na rodiljne i roditeljske potpore prema ovom Zakonu, Zavod i ustrojbena jedinica Zavoda ovlašteni su prikupljati dokaze o ispunjavanju propisanih uvjeta za ostvarenje i/ili korištenje traženog prava prema propisima o upravnom postupku.

1.1. Najava i ostvarivanje prava zaposlenog roditelja

Članak 47.
(1) Zaposleni roditelj, koji u tijeku korištenja prava iz ovoga Zakona namjerava mijenjati način korištenja tog prava, obvezan je najmanje 30 dana prije nastanka te promjene ili prije ponovnog uspostavljanja neiskorištenoga pripadajućeg prava, pisano obavijestiti svog poslodavca o toj namjeri.
(2) Na pisanu obavijest iz stavka 1. ovoga članka poslodavac je dužan izdati pisanu izjavu o svojoj suglasnosti o iskazanoj namjeri zaposlenog roditelja, s mogućnošću neprihvaćanja te namjere za razdoblje od najviše 30 dana pod uvjetima utvrđenim propisima o radu.

Članak 48.
Zaposleni roditelj, kojem se o pravu iz ovoga Zakona odlučuje iz razloga propisanog člankom 47. stavkom 1. ovoga Zakona, dužan je nadležnoj ustrojbenoj jedinici Zavoda uz zahtjev za rješavanje o pripadajućem pravu priložiti i pisanu izjavu poslodavca iz članka 47. stavka 2. ovoga Zakona.

1.2. Najava i korištenje prava drugih korisnika iz Zakona

Članak 49.
Samozaposleni roditelj koji u tijeku korištenja prava iz ovoga Zakona namjerava mijenjati način korištenja tog prava, obvezan je najmanje 30 dana prije nastanka te promjene ili prije ponovnog uspostavljanja neiskorištenoga pripadajućeg prava podnijeti pisani zahtjev Zavodu.

Članak 50.
(1) Roditelj koji ostvaruje drugi dohodak, roditelj poljoprivrednik, nezaposleni roditelj i roditelj izvan sustava rada, pripadajuće pravo ostvaruje na način i u postupku propisanom ovim Zakonom i provedbenim propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.
(2) Korisniku iz stavka 1. ovoga članka koji zahtjev za korištenje prava iz ovoga Zakona podnese Zavodu u roku od 30 dana od dana rođenja djeteta, pripada pravo na korištenje odnosnog prava od dana rođenja djeteta.
(3) Korisniku koji zahtjev za korištenje prava ne podnese u roku propisanom stavkom 2. ovoga članka, a zahtjev podnese u roku od 120 dana od rođenja djeteta, pripada pravo na korištenje odnosnog prava od dana podnošenja zahtjeva.
(4) U zahtjevu za korištenje prava na rodiljnu ili roditeljsku poštedu od rada ili s osnove rodiljne ili roditeljske brige o djetetu, korisnik obvezno naznačuje način korištenja odnosnog prava.
(5) Zahtjev za prekid korištenja ili prijenos korištenja prava na drugog roditelja, pod uvjetima iz ovoga Zakona, drugi korisnik podnosi najkasnije 30 dana prije naznačenog roka za prekid ili prijenos korištenog prava na drugog roditelja.
(6) Iznimno, zahtjev za prekid ili prijenos korištenog prava na drugog roditelja može biti podnijet u roku kraćem od utvrđenog stavkom 5. ovoga članka, a koji ne može biti kraći od 8 dana, ako je uvjetovan nepredviđenim socijalnim okolnostima, kao što je smrt u obitelji, teška bolest jednog od članova obitelji ili drugog roditelja ili zaposlenje ili samozaposlenje, o čemu odlučuje Zavod.

1.3. Ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu potporu za novorođeno dijete

Članak 51. (NN 54/13)
(1) Korisnik iz članka 7. ovoga Zakona pravo na jednokratnu novčanu potporu za novorođeno dijete iz članka 41. ovoga Zakona može ostvariti pod uvjetom da je pisani zahtjev za priznavanje prava podnio nadležnoj ustrojbenoj jedinici Zavoda u roku od 6 mjeseci od dana rođenja djeteta, odnosno u roku od 30 dana od dana posvojenja djeteta iz članka 43. stavka 2. ovoga Zakona.
(2) Pravo na jednokratnu novčanu potporu za novorođeno dijete ostvaruje se na osnovi zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka, rodnog lista djeteta, te dokumentacije kojom se dokazuje ispunjenje uvjeta iz članka 42. ovoga Zakona.
(3) Pravo na novčanu potporu iz stavka 2. ovoga članka može se ostvariti donošenjem rješenja koje se sastoji samo od izreke u obliku zabilješke u spisu.

1.4. Prijava okolnosti koje utječu na ostvarivanje prava i naknada štete

Članak 52.
(1) Korisnik iz ovoga Zakona dužan je Zavodu prijaviti svaku promjenu, u roku od 8 dana od dana nastanka okolnosti koja utječe na korištenje priznatog prava po ovom Zakonu.
(2) Korisnik koji ne postupi sukladno stavku 1. ovoga članka dužan je Zavodu nadoknaditi nastalu štetu i ostvareni nepripadajući primitak, s pripadajućom kamatom te ga uplatiti na račun državnog proračuna, a sve u roku od 8 dana od dana zaprimljene pisane obavijesti Zavoda o utvrđenim okolnostima.

X. POVJERENSTVO ZA PRAĆENJE PROVEDBE ZAKONA

Članak 53.
(1) U svrhu provedbe ovoga Zakona ministar nadležan za obitelj osniva Povjerenstvo za praćenje provedbe ovoga Zakona koje se sastoji od 7 članova.
(2) Članove Povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka imenuje ministar nadležan za obitelj i to dva predstavnika ministarstva nadležnog za obitelj, od kojih je jedan predsjedavajući Povjerenstva te po jednog predstavnika ministarstva nadležnog za rad, Zavoda, Hrvatske obrtničke komore, reprezentativnih udruga poslodavaca više razine i reprezentativnih udruga sindikata više razine.
(3) Povjerenstvo prati provedbu ovoga Zakona, daje nadležnom ministarstvu za obitelj i Zavodu mišljenja i prijedloge za provedbu ovoga Zakona, daje prijedloge za unapređenje sustava obiteljskih potpora iz ovoga Zakona te donosi poslovnik o svom radu. (4) Stručne i administrativne poslove Povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka obavlja ministarstvo nadležno za obitelj.

XI. FINANCIRANJE

Članak 54.
Sredstva za financiranje prava i potpora utvrđenih ovim Zakonom osiguravaju se u državnom proračunu izuzev sredstva za prava iz članka 20., 20.a i 26. ovoga Zakona.

XII. NADZOR I PODNOŠENJE IZVJEŠĆA

Članak 55.
(1) Nadzor nad zakonitošću rada Zavoda u provedbi ovoga Zakona obavlja ministarstvo nadležno za obitelj.
(2) Zavod je obvezan ministarstvu nadležnom za obitelj najkasnije do 31. ožujka tekuće godine podnijeti godišnje izvješće o provedbi ovoga Zakona i utrošku sredstava u protekloj godini.
(3) Zavod je obvezan do dvadesetog dana u mjesecu za prethodni mjesec dostaviti ministarstvu nadležnom za obitelj mjesečna izvješća o broju korisnika pojedinih prava te iznosu utrošenih sredstava prema namjeni.
(4) Sadržaj izvješća iz stavka 2. i 3. ovoga članka, propisat će ministar nadležan za obitelj, uz prethodno pribavljeno mišljenje ravnatelja Zavoda.

Članak 55.a
(1) Ministarstvo nadležno za obitelj na temelju propisanog nadzora iz članka 3. stavka 1. i članka 55. stavka 1. ovoga Zakona, provodi nadzor na temelju zahtjeva korisnika prava ili poslodavca korisnika prava, druge zainteresirane pravne ili fizičke osobe ili po službenoj dužnosti.
(2) Ministarstvo nadležno za obitelj predložit će Zavodu poništenje ili ukidanje izvršnog rješenja za koje je u provedenom postupku po pravu nadzora utvrđeno da je njime povrijeđen materijalni zakon ili propis donesen na temelju zakona.

Članak 56.
(1) Zavod je obvezan voditi elektronički očevidnik korisnika prava iz ovoga Zakona.
(2) Zavod je dužan, uvažavajući propise o zaštiti osobnih podataka, središnjim tijelima državne uprave i javnim ustanovama koje na osnovi zakona rješavaju o novčanim pravima građana, koja se osiguravaju u državnom proračunu ili po propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju ili prema propisima o obveznom mirovinskom osiguranju ili o zapošljavanju, dostaviti ili staviti na raspolaganje podatke iz elektroničkog očevidnika.
(3) Sadržaj i način vođenja očevidnika iz stavka 1. ovoga članka, propisat će ministar nadležan za obitelj, uz prethodno pribavljeno mišljenje ravnatelja Zavoda.

XIII. NAKNADA ŠTETE

Članak 57.
(1) Korisnik iz ovoga Zakona dužan je državnom proračunu i Zavodu naknaditi štetu, zajedno s pripadajućim kamatama, koja nastane zbog nepripadne i nepravilne isplate novčane potpore iz ovoga Zakona ako:
1. na temelju neistinitih i netočnih podataka, za koje je znao ili morao znati da su neistiniti i netočni, ostvari bilo koje pravo koje mu ne pripada,
2. u određenom roku ne prijavi promjene koje utječu na daljnje korištenje ili gubitak prava, a znao je ili morao znati za te promjene,
3. mu je isplaćena naknada na koju nije imao pravo prema rješenju ili je naknada isplaćena u većem iznosu od iznosa određenog u rješenju kojim je utvrđeno pravo i iznos naknade za vrijeme korištenja odnosnog prava.
(2) Postupak za naknadu štete iz stavka 1. ovoga članka pokreće i vodi Zavod ako drugim propisom nije drugačije propisano.

XIV. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 58. (NN 54/13)
(1) Korisnik iz ovoga Zakona kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 10.000,00 kuna ako u propisanom roku ne prijavi svaku promjenu koja utječe na gubitak ili promjenu osnova za korištenje bilo kojeg prava iz ovoga Zakona.
(2) Poslodavac korisnika prava iz ovoga Zakona kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 50.000,00 kuna ako:
– ne osigura ili na bilo koji drugi način priječi trudnoj radnici ili radnici koja doji dijete, korištenje prava na dopust trudne radnice ili produljeni rodiljni dopust ili dopust radnice koja doji dijete, ili na bilo koji drugi način priječi zaposlenom roditelju korištenje prava na obvezni ili dodatni rodiljni dopust ili roditeljski dopust ili rad s polovicom punoga radnog vremena ili uskratom podataka i činjenica ili na neki drugi način radniku, korisniku prava iz ovoga Zakona, onemogući korištenje prava prema ovom Zakonu,
– Zavodu onemogući provjeru osobnih podataka, ostvarene plaće/dohotka, ispunjavanja pravnih i drugih uvjeta za ostvarivanje i korištenje prava na rodiljne i roditeljske potpore za korisnike prava, odnosno onemogući postupanje propisano člankom 46. ovoga Zakona.
(3) Odgovorna osoba poslodavca, za slučaj iz stavka 2. ovoga članka, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 10.000,00 kuna.
(4) Odgovorna osoba nadležnoga središnjeg tijela državne uprave ili tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne ustanove, odnosno drugoga nadležnog tijela ili pravne osobe, koja Zavodu uskrati dostavu ili stavljanje na raspolaganje podataka po zahtjevu iz članka 46. ovoga Zakona, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna.

(5) Kaznom iz stavka 4. ovoga članka kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba Zavoda ako postupi suprotno članku 56. stavku 2. ovoga Zakona.
(6) Odredba stavka 2. podstavka 2. ovoga članka na odgovarajući način će se primijeniti i na samozaposlenog roditelja prema ovom Zakonu.

XV. NOVČANE I DRUGE POTPORE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE, PRAVNIH I FIZIČKIH OSOBA

Članak 59.
(1) Općina, grad, županija i Grad Zagreb, u svrhu propisanu člankom 1. ovoga Zakona svojim općim aktima mogu propisati način i uvjete za ostvarivanje prava roditelja na novčanu pomoć u većem opsegu od propisanog ovim Zakonom ili pružanje pomoći u naravi.
(2) Vjerska zajednica, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna i fizička osoba, u svrhu propisanu člankom 1. ovoga Zakona mogu pružiti novčanu ili pomoć u naravi roditeljima, ako to nije u suprotnosti s ovim Zakonom.
(3) U svrhu propisanu člankom 1. ovoga Zakona mogu se osnivati zaklade i fondacije.

XVI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 60.
(1) O zahtjevima za ostvarivanje prava na rodiljni dopust i rodiljnu naknadu, kao i o drugim zahtjevima za ostvarivanje prava prema posebnim propisima koji se odnose na zaštitu majčinstva, koji nisu pravomoćno okončani do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, rješavat će se prema propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
(2) Osobe koje su se na dan stupanja na snagu ovoga Zakona zatekle u korištenju prava iz stavka 1. ovoga članka mogu pisanim zahtjevom od mjesno nadležne ustrojbene jedinice Zavoda zatražiti ostvarivanje tog prava prema odredbama ovoga Zakona ako je to za njih povoljnije.

Članak 61.
(1) Korisnik prava na dopust do sedme godine života djeteta ili na rad s polovicom punog radnog vremena radi njege djeteta s težim teškoćama u razvoju s pravom na novčanu naknadu prema propisima iz područja socijalne skrbi, koji je ovo pravo ostvario do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, zadržava stečeno pravo.
(2) Korisnik iz stavka 1. ovoga članka može pisanim zahtjevom od mjesno nadležne ustrojbene jedinice Zavoda zatražiti utvrđivanje prava utvrđenih ovim Zakonom, ako je to za njega povoljnije, u kojem slučaju od dana pravomoćnosti tog rješenja ostvaruje prava prema ovom Zakonu.
(3) Zavod je dužan u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona preuzeti, a nadležni centar za socijalnu skrb je obvezan predati pripadne predmete korisnika prava iz stavka 1. ovoga članka.
(4) Sadržaj dokumentacije iz stavka 3. ovoga članka Zavod i nadležni centar za socijalnu skrb utvrđuju sporazumno.
(5) Novčane naknade iz stavka 1. ovoga članka u roku iz stavka 3. ovoga članka osiguravaju se u državnom proračunu na razdjelu nadležnog ministarstva za socijalnu skrb.
(6) Po isteku roka iz stavka 3. ovoga članka sredstva za isplatu novčanih naknada korisnicima iz stavka 1. ovoga članka osiguravaju se u državnom proračunu na razdjelu ministarstva nadležnog za obitelj.

Članak 62.
(1) Nadležni ministar donijet će pravilnik iz članka 16. stavka 2., članka 21. i članka 23. stavka 6. ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
(2) Ministar nadležan za obitelj donijet će propis iz članka 55. stavka 4. ovoga Zakona u roku od 60 dana, a propis iz članka 56. stavka 3. ovoga Zakona u roku od 120 dana od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 63.
Do stupanja na snagu propisa iz članka 62. ovoga Zakona ostaju na snazi:
1. Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na novčanu naknadu za porodni dopust nezaposlene majke koja je stekla pravo na naknadu pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, nezaposlene majke koja ostvaruje pravo na invalidsku

mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad i majke koja je korisnica mirovine (»Narodne novine«, br. 105/01.),
2. Pravilnik o uvjetima i postupku stjecanja prava na dopust trudnice ili žene koja doji dijete (»Narodne novine«, br. 103/06.),
3. Pravilnik o uvjetima i postupku ostvarivanja prava na stanku za dojenje djeteta (»Narodne novine«, br. 103/06.),
4. Pravilnik o pravima roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju na dopust ili na rad s polovicom punog radnog vremena radi njege djeteta (»Narodne novine«, br. 92/03.);
5. Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja prava na pomoć za opremu novorođenog djeteta (»Narodne novine«, br. 58/94.).

Članak 64.
Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o rodiljnom dopustu majki koje obavljaju samostalnu djelatnost i nezaposlenih majki (»Narodne novine«, br. 24/96., 109/97., 82/01. i 30/04.) te odredbe Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (»Narodne novine«, br. 85/06., 105/06., 118/06., 77/07., 111/07. i 35/08.) u dijelu u kojem su u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 65.
Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama« i stupa na snagu 1. siječnja 2009., osim članka 8. koji stupa na snagu na dan prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju. Klasa: 113-04/08-01/01 Zagreb, 9. srpnja 2008.

Prijelazne i završne odredbe iz NN 34/11

Članak 39.
(1) Ministar nadležan za obitelj će, uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo, u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, uskladiti s odredbama ovoga Zakona:
– Pravilnik o uvjetima i postupku za stjecanje prava zaposlenog ili samozaposlenog roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju na dopust ili na rad u skraćenom radnom vremenu radi njege djeteta (»Narodne novine«, br. 18/09. i 25/09.),
– Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja elektroničkog očevidnika o korisnicima prava na rodiljne i roditeljske potpore (»Narodne novine«, br. 18/09.),
– Pravilnik o uvjetima i postupku ostvarivanja prava na stanku za dojenje djeteta i prava na trudnički ili dojenački dopust s pravom na naknadu plaće (»Narodne novine«, br. 24/09.).
(2) Ministar nadležan za zdravstvo će, uz suglasnost ministra nadležnog za obitelj, u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, uskladiti s odredbama ovoga Zakona Pravilnik o uvjetima i postupku stjecanja prava na rad u skraćenom radnom vremenu radi pojačanje brige i njege djeteta (»Narodne novine«, br. 25/09.).

Članak 40.
Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.
Klasa: 113-04/11-01/01
Zagreb, 11. ožujka 2011.

Prijelazne i završne odredbe iz NN 54/13

Članak 17.
(1) O zahtjevima za ostvarivanje prava na rodiljni dopust i rodiljnu naknadu, kao i o drugim zahtjevima za ostvarivanje prava, koji su podneseni do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, rješavat će se prema Zakonu o rodiljnim i roditeljskim potporama (»Narodne novine«, br. 85/08., 110/08. – ispravak i 34/11.), ako ovim Zakonom određeno pravo nije uređeno na povoljniji način.
(2) Osobe koje su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona zatečene u korištenju prava prema Zakona o rodiljnim i roditeljskim potporama (»Narodne novine«, br. 85/08., 110/08. – ispravak i 34/11.), ostvaruju i nadalje ista prava pod utvrđenim uvjetima.
(3) Korisnici iz stavka 2. ovoga članka mogu pisanim zahtjevom od mjesno nadležne ustrojbene jedinice Zavoda zatražiti ostvarivanje tog prava prema odredbama ovoga Zakona, ako je to za njih povoljnije.

Članak 18.
Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. srpnja 2013.

Prijelazne i završne odredbe iz NN 59/17
Članak 9.
(1) O zahtjevima za ostvarivanje prava za koja je novčana potpora uređena ovim Zakonom te koji su podneseni, a nisu riješeni do dana stupanja na snagu ovoga Zakona rješavat će se prema odredbama ovoga Zakona u dijelu koji se odnosi na novčane potpore.
(2) Korisnici koji su započeli ostvarivati prava iz stavka 1. ovoga članka prije stupanja na snagu ovoga Zakona nastavljaju započeto korištenje tim pravom prema odredbama ovoga Zakona te visinu naknade plaće i novčane naknade s danom stupanja na snagu ovoga Zakona ostvaruju prema odredbama ovoga Zakona.
(3) Zavod će korisnicima iz stavka 2. ovoga članka od dana stupanja na snagu ovoga Zakona po službenoj dužnosti obračunavati naknadu plaće i novčanu naknadu u visini utvrđenoj ovim Zakonom.

Članak 10.
Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. srpnja 2017.